

«جریان واریزه‌ای»
جایی در میان حکمرانی کشور ندارد

سیل سنگ

زهرای کشوری

روزنامه نگار

«جریان واریزه‌ای» نام سیلی است که با حجم زیادی از جامدات همراه است و در ابتدای سال ۱۴۰۳ بخشی از جاده سوادکوه را تخریب کرد. این سیل جان افراد زیادی را گرفت و بیش از ۴۰ نفر را هم راهی اورژانس کرد. همچنین خسارت زیادی نیز به خودروهای در حال عبور زد. «جریان واریزه‌ای» که همچون سیل باید جای ویژه‌ای در حکمرانی ایران پیدا کند تنها در سوادکوه اتفاق نیفتاد.

گفته می‌شود، مواد و رسوبات جامد، مسیر این نوع سیل را تعیین می‌کند. رفتار این سیل بسیار تحت تأثیر مواد جامد درون خود است. اکبری تأکید می‌کند، باید یک راهنما و دستورالعمل درباره جریان واریزه‌ای تهیه و در مطالعات، تهیه نقشه مخاطرات و اقدامات پایدارسازی جریان واریزه‌ای مورد استفاده قرار گیرد که خوشبختانه در سال جاری کارگروه تدوین راهنمای مطالعات کنترل جریان‌های واریزه‌ای در وزارت نیرو تشکیل شده و این راهنما در دست اقدام و تهیه است. او تأکید می‌کند که در جریان‌های واریزه‌ای باید شرح وظایف همه ارگان‌های مرتبط بویژه وزارت نیرو و سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور مشخص شود. به اعتقاد این کارشناس، باید حوضه‌های آبخیز کشور بر اساس انواع مخاطرات طبیعی از جمله سیل و جریان‌های واریزه‌ای، پهنه‌بندی خطر و ریسک شوند، تا انجام هرگونه اقدامی در حوضه‌های آبخیز کشور بر اساس نتایج این گونه نقشه‌ها انجام شود.

او جریان واریزه‌ای را مانند جریان سیلی می‌داند که هم آب دارد و هم مواد جامد. اکبری قدرت تخریب جریان‌های واریزه‌ای را بسیار بیشتر از «سیل» می‌داند و می‌گوید: «بویژه در مناطق پرشیب که سرعت سیلاب بالا می‌رود،

هموطنان منجر شد از دیگر سیل‌های واریزه‌ای با جریان رسوبات سنگین جامدی است. او سیل سال ۷۷ در «ماسوله» را هم یکی از سیل‌های با جریان واریزه می‌داند. آن سیل هم کشته داد. روستای «سراب بیشه» در ورود لرستان هم در سال ۱۳۹۷-۹۸، جریان واریزه‌ای را تجربه کرده است که به تخریب مراتع، باغ‌ها، جاده‌های روستایی و تهدید راه‌آهن سراسری شمالی- جنوبی کشور منجر شد. اکبری درباره علت جریان واریزه‌ای سراب بیشه در ورود لرستان هم می‌گوید: «این جریان حاصل وقوع یک «زمین لغزش» بود که در ادامه به جریان واریزه‌ای تبدیل شد.» اکبری می‌گوید: «ما در سیل جریان‌های مختلف داریم. مثلاً در سیل با مواد جامد کم، آب مسیر آن سیل را تعیین می‌کند اما در سیلی که به آن جریان واریزه‌ای

«بهمن اکبری» رئیس گروه تثبیت فرسایش توده‌ای و زمین لغزش سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور گفت: «تنها جریان واریزه‌ای نیست که یکی از مهم‌ترین جاده‌های کشور را تخریب کرد، زیرا جریان‌های واریزه‌ای در سیل‌های سال‌های اخیر در کشور افزایش یافته است.» او در گفت‌وگو با «ایران» هشدار می‌دهد که سرعت تخریب این جریان‌ها بسیار بیشتر از سیلی است که تنها جریان آبی دارد. او علت افزایش جریان‌های واریزه‌ای را بارندگی شدید در مدت کم با شدت زیاد می‌داند؛ پدیده‌ای که کارشناسان از آن به عنوان «تغییر اقلیم» یاد می‌کنند. اکبری سیل «کرج» در سال ۱۴۰۲ را یکی دیگر از نمونه‌های این جریان بسیار مخرب می‌داند. سیل مرداد ۱۴۰۱ «امام‌زاده داوود» هم که به جان باختن و مصدوم شدن تعدادی از